

Ústav antropologie
Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity
Vinařská 5, 603 00 Brno
Prof. PhDr. Jaroslav Malina, DrSc.
Telefon: 549 491 433; mobil: 604 387 111
e-mail: jmalina@sci.muni.cz
<http://anthrop.sci.muni.cz>

Oponentský posudek disertační práce:

Šimoňáková, Ľubica, *Vplyv výšky podpätku na lokálne plantárne tlaky pri chôdzi a celkový komfort obúvania*. Zlín: Fakulta technologická Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, 2012.

Předmět

Předmětem disertační práce je výzkum vlivu výšky podpatku u dámské obuvi na zátěž nohy při chůzi a s tím související řešení problematiky takzvaného „komfortu obouvání“. Vzhledem k tomu, že vysoký dámský podpatek je součástí dnešní módní a společenské dámské obuvi, náleží jeho „antropologické studium“ k důležitým globálním civilizačním tématům. (Poznámka na okraj: Byla údobí, kdy obuv s vysokými podpatky nosili i muži z vyšších společenských vrstev.)

Autorka si dobře stanovila cíle práce a následně pečlivě zvolila a provedla praktickou část výzkumu založenou na vlastních experimentech pomocí obuvi s odstupňovanou výškou podpatku (30 mm, 40 mm, 55 mm, 65 mm, 75 mm). Dosažené výsledky přehledně a důkladně zpracovala a interpretovala.

Výsledky

Autorka přesvědčivě prokázala, že se zvyšováním podpory nohy v patní části dochází k přesunu zátěže do oblasti metatarzofalangeálního skloubení nohy. Zvyšování zátěže ve zmíněné oblasti je následně jednou z hlavních příčin nožních deformit. Střevíc na vysokém podpatku je však dnes součástí konfigurace specifických osobnostních rysů, jež zrcadlí sociální pozici, kterou žena ve společnosti zaujímá nebo chce zaujímat.

Domnívám se, že „podpatek“ může mít i erotické konotace, v některých ohledech srovnatelné se „zlatými lotosy“. Zlaté lotosy jsou čínským poetickým označením zmenšení ženských nohou. Tato móda se začala šířit počínaje panováním dynastie Sung (960–1279). Celý bolestivý proces, který ženu do konce života zbavoval schopnosti přirozené chůze, začínal v dětství. Po pátém roku věku byly děvčatům podvazovány prsty na noze pod chodidlo tak, aby se docílilo co nejmenší nožky. Postupně docházelo k deformaci nártu a celého chodidla. Takto utvářené drobné nožky byly považovány za nezbytný atribut krásné ženy z vyšších společenských vrstev. Zvyk se postupně rozšířil i mimo privilegované vrstvy. Podvazování nohou bylo zakázáno až po vzniku republiky roku 1911, navzdory zákazu se však udrželo, zejména v nižších sociálních vrstvách, až do konce 40. let 20. století. Předpokládá se, že se jedná o svého druhu institucionalizovaný fetišismus; zachovala se řada svědectví o tom, že zmenšená nožka (za všech okolností obutá do vyšívaného střevíčku) dráždila mužskou představivost a vzbuzovala touhu. Zároveň se zdůrazňuje, že deformace nohou, která přirozeně omezovala také pohyb žen, tvořila součást snah patriarchální společnosti držet ženu doma a v područí muže. Dnes, zejména v naší euroamerické civilizaci,

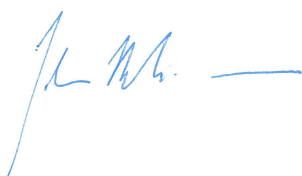
patří vysoký podpatek do souboru charakteristik týkajících se ženské emancipace a genderové role.

Dotazy

Ukazuje se tedy, že pro nošení vysokých podpatků neexistuje žádné fyziologické opodstatnění, že je dokonce zdravotně škodlivé. Nicméně diktát módy, propagace a reklamy je neúprosný. Má autorka náměty, jakým způsobem by mohla své výsledky prezentovat, aby se situace začala měnit k lepšímu?

Hodnocení

Ing. Ľubica Šimoňáková prokázala vysokou odbornou erudici a tvůrčí schopnosti v dané oblasti výzkumu. Její práce splňuje požadavky standardně kladené na disertační práce v daném oboru. Navrhují klasifikaci „výborně (A)“.

V Brně 12. 11. 2012